

Stortingets energi- og miljøkomité

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 28. oktober 2020

Høring - Meld. St. 33 (2019-2020) Langskip - fangst og lagring av CO₂

Norsk Industri er en interesseorganisasjon for industrien i Norge, og omfatter mange bransjer, både i kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor.

CO₂-fangst og -lagring er nødvendig for å nå FN's klimamål. Veksten i produksjon og bruk av fornybar energi er formidabel, men mange industrielle utslipp kan ikke fjernes ved elektrifisering. For en del av disse prosessutslippene er CO₂-fangst og lagring det eneste realistiske virkemiddelet. Norsk Industris veikart for prosessindustrien viser at karbonfangst og -lagring er en forutsetning for å nå ambisjonen om å bli utslippsfri.

Norsk Industri er fornøyd med at regjeringen har besluttet å bevilge midler for å få realisert en helhetlig verdikjede for CCS. Dette er viktig for å gjennomføre industriens veikart for reduserte utslipp, for leverandører av fangstanlegg og for å bidra til at CO₂-håndtering demonstreres og får utbredelse. HeidelbergCement Norcem vil om få år kunne tilby markedet utslippsfri sement. Det vil sette en helt ny standard for hva klimavennlige produkter er. Norge går foran for å fjerne CO₂-utslipp på et nytt område med store globale utslipp. Kutt i Norge har en permanent effekt og gjør norsk industri konkurransedyktig i et utslippsfritt Europa.

Norsk Industri mener den beste løsningen vil være at også Fortum Oslo Varmes fangstanlegg blir med fra start. To fangstanlegg vil styrke verdikjeden for utvikling av CCS og redusere den forretningsmessige og prosjektmessige risikoen. Prosjektet vil legge til rette for læring og kostnadsreduksjoner for nye prosjekter nasjonalt og internasjonalt. Satsing på CCS vil skape nye og trygge eksisterende arbeidsplasser i eksport- og leverandørindustrien.

Ved å realisere transport og lagring og begge de norske fangstprosjekter, så vil CO₂-håndtering demonstreres i to forskjellige og betydningsfulle globale næringer. Hver av disse står for mer enn fem prosent av verdens klimautslipp og har ingen andre alternativer for å fjerne sluttutslippene fra verdikjeden.

Regjeringen foreslår å gi betinget støtte til Fortum, gitt at de får ekstern finansiering. Videre vil regjeringen at Fortum skal søke EUs innovasjonsfond om støtte. Fondet har 1 mrd. euro til disposisjon i første utlysning. Det er mange ulike prosjekter fra hele Europa som vil søke støtte derfra og nåløyet er trangt. Fondet fungerer slik at en enten får støtte til alt en søker om eller ingenting. Vi er bekymret for at den andelen det legges opp til skal dekkes av Innovasjonsfondet blir for høy til at de når opp. Det er viktig å sikre en nasjonal finansiering som styrker prosjektets mulighet for støtte. Dersom Stortinget ikke ønsker å støtte Fortum Oslo Varme på lik linje

som HeidelbergCement Norcem, ber vi Stortinget øke den betingede støtten til dette prosjektet.

Avfallsbransjen trenger karbonfangst og -lagring. SSB la i sommer fram en rapport hvor de anslår at mange tiltak i ikke-kvotepiktig sektor vil koste over 3000 kroner per tonn CO₂. Tiltakskostnadene per tonn redusert CO₂ for både Fortum på Klemetsrud og Norcem i Brevik ligger under dette estimatet. Klemetsrudanlegget er gryteklart, avfallsbransjen trenger karbonfangst og lagring og Norge må få utslippene i ikke-kvotepiktig sektor ned. Med alle aktørene på laget vil transport og lagringskjeden bli mer robust.

Ringvirkninger og grunnlag for nye prosjekter

Satsing på CCS vil skape nye og trygge eksisterende arbeidsplasser i eksport- og leverandørindustrien. Fangstanlegget hos HeidelbergCement Norcem i Brevik gir oppdrag til det nystartede Aker Carbon Capture. Selskapets formål er å drive CO₂-håndtering, og Brevik vil bli referanseprosjekt fremover, både nasjonalt og internasjonalt.

I våres utarbeidet Norsk Industri en oversikt over industriprosjekter som kan ta Norge videre. Oversikten viste at realisering av fullskalaprojektet for karbonfangst og lagring er helt avgjørende og vil være navet for fremdrift og iverksetting av mange andre klimaprojekter. En rekke karbonfangstprosjekter er avhengige av at dette realiseres. En helhetlig verdikjede for karbonfangst- og lagring vil også være utløsende for blant annet utslippsfri hydrogenproduksjon. Investeringsbeslutningen om fullskalaprojektet for karbonfangst og lagring legger grunnlaget for mange nye prosjekter i årene fremover.

Interessen fra Europa for CCS og det norske Langskip-prosjektet er økende. EU prioriterer nå CO₂-fangst, -bruk og -lagring som en av sine hovedsatsinger for å bevare og utvikle nye arbeidsplasser i industrien. Alle aktørene i de norske prosjektene er aktive i å etablere markedene hvor vi kan eksportere teknologien og skape nye arbeidsplasser og skatteinntekter. Det er allerede inngått flere intensjonsavtaler med europeisk industri og globale teknologiaktører som Microsoft, både for karbonfangstteknologi og for transport og lagring.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Stein Lier-Hansen (*sign*)
Adm.dir